

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 928

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 5 ian. 1968
4 pag. 26 bani

PRIVIM
ÎNAINTE
CU
OPTIMISM

Anul 1968 a început sub semnul unor evenimente de importanță istorică pentru întregul popor. Asa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la sărbătorile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou, poporul nostru, mîndru de ceea ce a înfăptuit cu mîntea și cu brațele sale, privește înaintea cu optimism, scrutază cu încredere și entuziasm ziua de mîine, și mai măreață, a patriei socialiste.

Oamenii muncii din toate domeniile de activitate își mobilizează întreaga energie creatoare pentru a da viață hotărîrilor Conferinței Naționale a Partidului, care deschide noi perspective vastei opere de edificare a socialismului în patria noastră. În această operă celor aproape 200.000 de membri ai corpului profesoral le revin sarcini de hotărîtoare însemnate, vizînd pregătirea cadrelor de muncitori, tehnicieni și specialiști necesari economiei și culturii țării.

În centrul preocupărilor învățămîntului stă, în aceste zile de început de an, definitivarea măsurilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesională și tehnic, potrivit cărora învățămîntul de cultură generală urmează să aibă o durată de cel puțin 10 ani, iar cel profesional și tehnic să fie diversificat, astfel încît să se asigure ridicarea pe o treaptă mai înaltă a nivelului de cultură al întregului popor. Studiile întocmite în acest scop de Ministerul Învățămîntului vor fi supuse unor ample dezbateri publice. Este de la sine înțeles că o asemenea acțiune, cu implicații multiple pentru întregul nostru învățămînt și care va determina îmbunătățiri atât pe planul organizării învățămîntului, cît și pe acela al modernizării conținutului său, presupune o înaltă răspundere din partea întregului corp didactic.

În acest domeniu o călăuză sigură pentru munca noastră o constituie sarcinile trasate în recenta hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului.

Școlii românești îi sînt create în prezent cele mai bune condiții de activitate pe care le-a cunoscut în tot decursul istoriei sale. Așa cum prevede Legea pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1968, votată recent de forul suprem al țării, Marea Adunare Națională, învățămîntului i se alocă în acest an suma de 8030,2 milioane lei. Ne revine nouă, tuturor celor ce lucrăm în școli, sarcina de a valorifica din plin condițiile materiale care ne sînt puse la dispoziție.

Una din legile adoptate de Marea Adunare Națională, cu multiple implicații și răspunderi pentru învățămînt, este cea cu privire la dezvoltarea activității de educație fizică și sport. Potrivit acestei legi sarcini importante revin Ministerului Învățămîntului, care răspunde de buna desfășurare și de eficiența procesului de educație fizică în învățămîntul de toate categoriile și de toate gradele, sprijinind activitatea sportivă de masă ce se desfășoară în rîndul elevilor și studenților, colaborează cu Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport în vederea dezvoltării sportului de performanță din școli și facultăți, pregătește și perfecționează cadre de specialitate. Fără îndoială că în strădaniile ce vor fi depuse de către cadrele didactice în noul an pentru a tot mai înaltă pregătire multilaterală a tineretului, preocupările privind sporirea eficienței lecțiilor de educație fizică își vor găsi locul cuvenit.

Corpul profesoral, conștient de marea însemnătate pe care o are calitatea și competența cadrelor pe care le pregătește învățămîntul, pășeste în anul 1968 cu hotărîrea fermă de a-și spori eforturile pentru a fi la înălțimea aprecierii de care se bucură din partea conducerii partidului nostru, a întregului popor, pentru a da țării ceea ce ea așteaptă de la școală.

ȘANTIER ȘTIINȚIFIC

Din activitatea Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului

Cercetările de sociologia educației și învățămîntului au devenit, pe plan mondial, o dezvoltare considerabilă. Larga răspîndire și penetrație pe spații sociale variate pe care o dobîndește tot mai mult acțiunea de formare a omului este o consecință a faptului că învățămîntul, instrucția și educația sînt strîns legate de pregătirea forței de muncă și au, prin aceasta, o importanță economică evidentă.

În țara noastră, integrarea socială armonioasă a noilor generații constituie o preocupare permanentă a partidului și statului. Studiile de perspectivă privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, accentuarea rolului hotărîtor al școlii în pregătirea tineretului pentru muncă și viață se sprijină îndeaproape pe cunoașterea științifică a diferitelor laturi și articulații ale procesului educativ. Studiile de teren în domeniul sociologiei educației și învățămîntului se multiplică mereu, cunosc o extindere și ascendență continuă. În anul 1965, activitatea Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului — care reunește cadre didactice și cercetători din diferite centre ale țării — s-a amplificat continuu, cuprinzînd în sfera investigațiilor tipuri de școli și grade de învățămînt diferite și atîcînd teme de actualitate, izvorite din problemele reale ale școlii și ale activității tuturor celorlalți factori educativi.

Primul volum din seria „Cercetări sociologice contemporane”, apărut în 1966, a prezen-

tat opiniei publice un grup de rezultate obținute în acest sens: strîns laolaltă, studiile elaborate în etapa inițială a cercetărilor au fost prezentate și în cadrul sectorului de specialitate al Congresului mondial de sociologie de la Evian, din toamna anului 1966. Membrii laboratorului pregătesc în prezent sub conducerea științifică a prof. univ. Miron Constantinescu, un nou volum de studii — al doilea — în cadrul cărui se va expune problematica cercetărilor desfășurate în anul 1967.

În această etapă, sfera și obiectul investigațiilor s-au extins: pe lîngă școlile de cultură generală (inclusiv secțiile serale), s-au întreprins cercetări și în unități ale învățămîntului profesional și superior. Subordonate temei de ansamblu a integrării sociale a tineretului — temă inclusă în planul de activitate al Consiliului Național al Cercetării Științifice — analizele au urmărit zone tematice care se întind de la procesele implicate de ruta, orientarea și adaptarea școlară și profesională a elevilor și studenților pînă la acțiunea unor mijloace moderne ale comunicației culturale de masă, timpul liber și funcția sa formativă, conturarea opiniei educative a familiei, raporturile între generații.

S-a lărgit, de asemenea, și aria geografică a cercetărilor, investigațiile desfășurîndu-se în șapte zone ale țării — București, Cluj, Timișoara, Arad, Ploiești, Bacău, Argeș. În cazul unora dintre studiile eșantionate supuse analizei cuprind, pe lîngă unități școlare din orașele

amintite, și numeroase colectivități din cuprinsul regiunilor, aparținînd unor medii sociale distincte, grupate după criterii variate: rural-urban, muncitoresc-tărănesc-intelectual, spații de navetism, centre de recrutare profesională, arii de proveniență școlară etc.

O formă rodnică de realizare pe teren a investigațiilor, înțeleasă în practica laboratorului, o constituie colaborarea cercetătorilor cu corpul profesoral din școli, formarea, în acest fel, a unor echipe de cercetare. În conceperea și perfecționarea instrumentelor de investigație, precum și în desfășurarea propriu-zisă a studiilor, în culegerea datelor, sprijinul profesoral este substanțial și reciproc, pe măsura interesului pe care îl dovedesc pentru cercetarea științifică, ei însiși dobîndesc astfel o experiență originală, utilă pentru studii proprii. (Asemenea studii au fost întreprinse, de exemplu, de profesorii din Ploiești, Arad, Cluj). În unele centre (Bacău, Cluj, Timișoara), în sfera colaboratorilor au fost incluse și unele echipe voluntare de studenți sau chiar de elevi (Ploiești). S-a urmărit astfel realizarea unui ansamblu de acțiuni specifice unui laborator, în sensul semnificației originare a termenului.

Studiile elaborate în anul 1967 abordează aspecte im-

portante ale sociologiei învățămîntului și educației din țara noastră. Prof. univ. Miron Constantinescu analizează problemele actuale ale integrării sociale a tineretului din Republica Socialistă România, sintetizînd o seamă de cercetări întreprinse în această direcție. Tema pregătirii tineretului școlar pentru muncă și viață a făcut obiectul unor analize sociologice efectuate și în 1958; problema, considerată în linie sale dinamice, de perspectivă este acum dezbătută de autor potrivit particularităților actualei etape de dezvoltare a României socialiste.

Un grup de teme cercetate de membrii laboratorului se referă la unele procese sociale implicate în formarea elevilor din școlile de cultură generală. Dumitru Salade a studiat o serie de trăsături ale conștinței opiniei familiei (ca unitate socială) despre viitorul profesional al copiilor. Investigațiile, efectuate în Cluj, dovedesc importanța directivă judicioasă a influențelor exercitate asupra părinților din diferite medii socio-economice pentru a-și sprijini în elaborarea unor decizii optime în orientarea profesională a copiilor lor. La Bacău,

ACULIN CAZACU
catedra de sociologie, Universitatea București

(Continuare în pag. 4-a)

Ambasadorul oamenilor mari între copii

Prezum că există dimensiuni în toate formele existenței, tot astfel parcă există un anumit fel născut de inerție, o inerție care costă, o inerție păgubitoare pînă la rădăcina obiectului pe care-l atinge. Această inerție — emanație a comodității și a ignoranței — se repercută violent asupra mediului, deformîndu-l și caracterizîndu-l.

Există o inerție și în domeniul educației, al cărei loc de manifestare este școala. Aci unde se face educația, aci unde cresc valorile societății de mîine, aci unde se formează elanuri și structuri, orice cuvînt sădit greșit în conștiința costă, orice comoditate rănește, orice neatenție prăbușește bolțile edificiului de pînă atunci.

Unde se manifestă inerția aceasta? Clar de tot. În psihologia obosită a unora din cei care educă. Ei fac educație nu pentru că or avea o înzestrare pentru asta, nu pentru că — măcar — se cîntărește să pară pedagogi, ci, pur și simplu, pentru că așa s-a întîmplat să fie. Elevii trăiesc în totală indiferență față de astfel de pedagogi.

Învățătorul, profesorul, trebuie să fie ambasadorul oamenilor mari între copii. Pe felul de a fi, de a trăi, de a surîde, de a ambiona la pedagogului, copiii învață felurile, diazele, timpurile umanității. Profesorul ideal trebuie să dea elevilor săi iluzia, cînd vorbește despre Ștefan cel Mare, că abia a descins de acolo, că e martor ocular al evenimentelor și o bună cunoștință a Domnului.

Profesorul trebuie să ofi-

cieze. E un ritual școlă, și pedagogul trebuie să știe legile ritualului. Am avut parte de profesori care îl știau. La Liceul „Frații Buzești” din Craiova oficia istoria profesorul Popescu-Uda, pe care l-am întîlnit recent și nu mă mai ținea mîntea, dar mi-a suris cum surîdea și atunci cînd mă convingea, o dată pentru totdeauna, că Meșopotamia a existat, și că istoria ei bătrîină mai cheamă încă sufletele pămîntenilor. Nu-i ușor să convingi pe un copil că a existat antichitatea. La Liceul nr. 10 din București, dacă măcar una din li-tetele mele e adevărată, se află „descoperitorul” meu, doamna Alexandra Verdes, profesoara de literatură, a adolescenței mele, care a știut să aducă între pereții cu nume de domnie ai liceului, duhul marii literaturi, dezvoltînd în noi gustul pentru artă autentică, oțîcind pagini din Rebreanu și din Sadoveanu, din Eminescu și din Arghezi. Dar și tăia inerție întîmîm! Cite elanuri se istovesc în rumegușul profesional al unei plicitești cu catedră la liceu! Cită vacanțe se irosește din lipsa descoperitorului!

Învățătorul, profesorul au în mîna viitorul, viitorul l și viitorul II. Marele poet și marele arhitect sînt fiii de o clipă ai pedagogului; marele ratat și micul gîinor sînt însă fiii aceluiași pedagog. Mătoare și trîm, educație lenoșă sau intensivă.

La școală se stabilește paternitatea zilei de mîine.

ADRIAN PAUNESCU

Fetele învățătoarei din Căpîlna

Dacă stau să mă gîndesc bine, pare-mi-se că într-un joc nu este în același timp atât de mîndru, atât de sincer, atât de simplu și pentru asta, cît de frumos ca Purtața fetelor de la Căpîlna. Se întrec în el și dansul, și muzica, și poezia. Are în mișcare ceva din unduirea apelor, în cînt ceva din adierea vîntului, în vîers ceva din șoaptele de dragoste...

Zilele trecute, în finala întrecerii artiștilor amatori, le-am revăzut — a cîta oară? — pe fetele de la Căpîlna. Poate nu erau aceleași de acum doi ani, de acum patru sau de acum douăzeci de ani; nici nu putea să fie aceleași. Doar dansul lor era ne-schimbat. Cu toate că toți cei de față îl știau, l-au mai văzut, totuși e o tăcere de strană în sală. Se aude numai pasul ușor,

legănat, al fetelor și melodia aceea care vine de undeva de sus... E atmosfera pioasă pe care o trăiești doar atunci cînd cu adevărat te înțînsești cu arta. Ne amintim, fără să vrem, cuvintele cunoscutului coregraf francez Maurice Béjart, care nota după vizionarea unui spectacol de folclor românesc: „Fericit popor român, posesor al unui asemenea tezaur! Scriind aceste rînduri îmi revine mereu în față dansul fetelor din Căpîlna. Este perfecțiunea în artă. Nu i se poate adăuga nimic și arimile lui demonstrează că în cazul de față folclorul se identifică cu arta, arta a mii și mii de oameni, creată timp de sute de ani, dovedind tradiții și o mare bogăție sufletească.”

În sală izbucnesc aplauze... Dincolo de scenă, în culise,

știu că bate puternic o inimă, că doi ochi se umezesc de bucurie, de emoție. E învățătoarea Stana Birș, cea care le conduce pe fete de 20 de ani, cea care le-a învățat căntec și, adăugînd asta, le-a cultivat dragostea de dăni-nile strămoșești, de meșteșugurile pe care s-au născut.

Acum, în anul pensionării, dacă cineva ar întreba-o pe Stana Birș ce a făcut o viață întreagă, ar răspunde firesc și simplu, așa cum ne-a răspuns și nouă:

De 32 de ani e învățătoare într-un sat de pe Tîrnave. Aici, la Căpîlna de Jos și-a dus misiunea de dascăl, aici a trăit bucuriile vieții. Cu două decenii, în urmă a scos în lume pe dansatoarele de la Căpîlna, a circumscris în circuitul artei populare românești acel minunat dans care este Purtața fetelor. Alteceva nimic...

Trebuie să ne amintim noi că, în ultimii ani, toate marile ansambluri folclorice profesionale din țară și-au trecut în reperoriul permanent dansul de la Căpîlna, că satul a primit în mai multe rînduri vizita unor tele-reporteri români și din alte țări europene, că au fost luate aici câteva filme, că s-au făcut zeci de înregistrări și fotografii.

Care e meritul învățătoarei? Poporul a durat de ani și ani un monument: învățătoarea l-a descoperit, l-a îngrijit, l-a dat strălucire. Într-un fel, în zilele noastre, Stana Birș a făcut ceea ce au făcut, pe alt plan, Grigoraș Diancu din Ciocîrlia, Maria Tănase din Hăuștia gorjonească, Ștefan Ogrezeanu din Ceramica de Horezu.

MIRCEA IONEL

● Pe firul vacanței

Ajunși în punctul cău culminant, vacanța a cunoscut bucuriile de neuitat ale serbărilor pomului de iarnă și ale Anului Nou. Pionierii și școlarii au trăit zile de veselie și exuberanță, bogate în daruri și jocuri, deoparte care vor povesti mult timp de aici înainte.

Dar zilele vacanței ceîntîm... La ora la care trenurile încărează aduceau în București și în celelalte colturi ale țării pe cei care și-au petrecut revoluionul în mijlocul munților, alte trenuri se pregăteau de plecare. În scara zitei de 2 și în cursul dimineții de 3 ianuarie o a doua serie, de mii de elevi, a plecat pentru 2 zile în taberele de munte. Numai din Gara de Nord, marți seara, aproximativ 1500 de elevi bucureșteni au plecat spre taberele de la Sinaia, Borese, Babele, Piatra Arsă, Caraiman, Pesseza, Poiana Secuului, Poiana Izvoare, Gîrbova, Coala 1500, Cristianul Mare, iar miercuri dimineața, alte sute s-au îndreptat spre Buznești, Frecel, Azuga și alte localități de pe Valea Prahovei.

● Se desfășoară examenul pentru obținerea gradului II

Între 4 și 10 ianuarie 1968, un număr de peste 2000 de cadre didactice — educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală — se prezintă la examenul pentru gradul II în învățămînt. Ei și-au început pregătirea din timp, pe baza programului de studii individual și a bibliografiilor indicate.

Pregătirea pentru examen se desfășoară în școli și prin cursuri inițiale de institutele de perfecționare a cadrelor didactice. În cadrul I.F.C.D.-București, acad. prof. Eugen Macovschi a vorbit în fața profesorilor de biologie despre problemele apariției vieții, prof. univ. Nistor Santa despre problemele noi în neurofiziologie, prof. univ. Traian Ștefăniță, despre probleme actuale privind evoluția plantelor. În fața profesorilor de matematică au prezentat prelegeri prof. univ. Eugen Dobrescu, prof. univ. Nicolae Mihăileanu, conf. univ. Nicolae Mîhăilă, iar în fața celor de limba română prof. univ. D. Macrea, conf. univ. Ion Oană, conf. univ. Augustin Z.N. Pop.

Multe lucrări prezentate de candidați la acest examen se disting prin aceea că nu se rezumă doar la tratate strict analitice sau expositive, ci merg mai departe, formulînd propuneri cu valoare practică.

La economie politică

Ideea centrală și concluziile lecțiilor recapitulative

În procesul instructiv-educativ cunoștințele predate nu constituie un scop în sine, ci un mijloc pentru dezvoltarea multilaterală a elevului. Încă Montaigne spunea că „mai de pret e o minte bine formată decât una plină de cunoștințe”. Gîndirea, prin însăși natura sa, are un caracter creator, care trebuie să fie dezvoltat prin modul de desfășurare a lecției. Dacă profesorul nu pretinde decât să se reproducă a doua oară ceea ce a expus el în lecția precedentă sau ceea ce scrie în manual și nu-l stimulează pe elev să interpreteze și să aplice cunoștințele însușite, la el se dezvoltă rigiditatea și conformismul. Dacă, dimpotrivă, profesorul urmărește îmbogățirea cunoștințelor nu prin simpla lor sumare, ci prin sistematizarea lor, prin însușirea structurilor lor interioare, prin înțelegerea variațiilor conexiunilor dintre obiecte și fenomene, prin stabilirea legăturilor logice dintre cunoștințele vechi și noi, gîndirea elevilor devine mai elastică, crește receptivitatea ei față de nou, ceea ce constituie o condiție importantă a creativității, spre realizarea căreia trebuie să tindă învățămîntul.

În predarea științelor sociale acest obiectiv poate fi atins și prin felul cum organizăm lecțiile de recapitulare, în special acele lecții care privesc capitolele mari ale unei discipline. Acum, de pildă, în primele ore ale trimestrului II, se încheie predarea lecțiilor privind modul de producție capitalistă. După părerea noastră, este neapărat necesar ca înainte de a trece la predarea lecțiilor de economie socialistă să dăm elevilor o privire de ansamblu asupra economiei capitaliste. O asemenea lecție ne creează largi posibilități de a stabili noi conexiuni, de a stimula creșterea flexibilității gîndirii elevilor.

Considerăm că ideea centrală a lecției de recapitulare trebuie să o constituie dialectica forțelor de producție și a relațiilor de producție în dezvoltarea societății capitaliste. Este bine să pornim de la categoriile economice marfă și producție de marfuri, deoarece marfa este celula economică a societății burgheze. Folosind metoda conversației, vom aduce în discuție faptul că, sub acțiunea legii valorii, producția de marfuri simplă se transformă în producție capitalistă cînd forța de muncă este o marfă. Ne vom referi la procesul acumulării primitive a capitalului și vom ajunge la concluzia că pe o anumită treaptă de dezvoltare a societății banii se transformă în capital datorită procesului de autovalorificare pe care îl parcurg, subliniind că esența orînduirii capitaliste, scopul nemijlocit al procesului de producție capitalist îl constituie producerea plusvalorii.

Făcînd o corelare cu cunoștințele pe care elevii le posedă și cu studiul istoriei, despre revoluția industrială din Anglia și despre revoluțiile burgheze din Anglia, Franța și alte țări vom discuta cu ei interacțiunea dintre forțele de producție și relațiile de producție la începuturile dezvoltării capitalismului. Ei vor ajunge astfel la concluzia că dezvoltarea forțelor de producție ale societății a determinat apariția relațiilor de producție capitaliste și că răspîndirea acestora după înfrîngerea revoluțiilor burgheze a avut ca urmare creșterea forțelor de producție.

Urmărind mai departe dezvoltarea societății capitaliste, ne vom referi la fenomene, procese și legi cum sînt acumularea capitalului, concentrarea și centralizarea capitalului, tendința de creștere a compoziției organice a capitalului, tendința istorică a acumulării capitaliste etc. Reliefind legăturile ce există între aceste fenomene, vom putea deduce împreună cu elevii faptul că în decursul sutelor de ani de cînd a apărut capitalismul forțele de producție au cunoscut o dezvoltare considerabilă, s-au răspîndit relațiile de producție burgheze, exploatarea muncii salariate s-a intensificat și s-a extins asupra unei părți tot mai mari din populație, s-a accentuat procesul proletarizării masei largi ale țărănimii. Datorită faptului că relațiile de producție capitaliste nu mai corespund cu caracterul și nivelul forțelor de producție, capitalismul, după ce a dezvoltat în proporții uriașe forțele de producție, a devenit cel mai mare obstacol în calea progresului societății dezvoltate are loc o intensificare istoricește limitată a acestei orînduirii, vor putea face noi conexiuni între fenomene pe care le-au studiat la lecții diferite, se vor convinge de caracterul obiectiv al legilor economice, ca și de caracterul istoric al economiei politice.

În continuare vom aduce în discuția clasei faptului că dezvoltarea forțelor de producție, concentrarea și centralizarea producției și a capitalurilor au dus societatea la stadiul capitalismului monopolist, iar în prezent în țările capitaliste dezvoltate are loc o intensificare a procesului de transformare a capitalismului monopolist în capitalism monopolist de stat, care a devenit o formă permanentă a capitalismului monopolist.

Lecția de recapitulare va constitui un bun prilej pentru a insista asupra elementelor noi, apărute în ultimele decenii. În cursul lecțiilor elevii ne-au pus diferite întrebări în legătură cu problemele pe care le-au aflat din presă, de la radio, televiziune, din literatura beltristică etc. La lecțiile respective n-am putut răspunde întotdeauna complet la întrebările lor, deoarece fenomenele capitalismului contemporan se caracterizează printr-un mare grad de complexitate, prin aspecte contradictorii și multiple, care nu pot fi înțelese decît după ce s-au parcurs toate lecțiile privind capitalismul monopolist. Ne propunem, de aceea, să folosim lecția de recapitulare și pentru ca, prin generalizările pe care le vom face, să dăm răspuns unor întrebări puse de elevi în legătură cu politica externă a unor state capitaliste, cu piața comună, cu devalorizarea lirei sterline etc. Elevii trebuie să înțeleagă, din explicațiile pe care le vom da, că — cu toate modificările ce s-au produs în viața economică a lumii capitaliste — capitalismul monopolist este prin esența sa capitalism, că el nu reprezintă decît un stadiu — și anume, ultimul stadiu al capitalismului, că modificările care au avut loc în cadrul capitalismului contemporan nu numai că nu-l schimbă natura, dar păstrează și, totodată, adîncesc, în forme noi și variate, conflictul dintre forțele de producție și relațiile de producție capitaliste, contradicția dintre capital și muncă și, în general, toate contradicțiile orînduirii capitaliste. În felul acesta elevii vor căpăta o imagine exactă despre principalele aspecte ale capitalismului contemporan și își vor da seama că, datorită caracterului ei creator, învățătura marxist-leninistă este singura capabilă să explice în mod științific fenomenele foarte complexe, variate și multilaterale pe care le prezintă astăzi lumea capitalista.

Le vom arăta, în continuare, că viața a dovedit justetea acestei învățături

prin faptul că de o jumătate de secol capitalismul a încetat să mai fie singurul sistem economic, a intrat în criza generală. Creșterea forțelor mondiale ale socialismului, care determină tot mai mult cursul întregii evoluții a societății, destrămarea sistemului colonial al capitalismului, creșterea rolului noilor state independente în viața internațională, amploarea crescîndă a luptelor clasei muncitoare și a mișcărilor democratice pentru progres social sînt elemente caracteristice epocii noastre. Trăsătura fundamentală a conținutului principal al epocii noastre este trecerea omenirii de la capitalism la socialism. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în articolul „Victoriile hotărîtoare ale socialismului — triumf al marxism-leninismului”, raportul actual de forțe pe arena internațională evidențiază întărirea frontului antiimperialist, al socialismului și păcii, superioritatea lui crescîndă asupra imperialismului. Totodată elevii își vor da seama că succesele obținute de poporul nostru sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român, înfrîngerea patriei noastre socialiste, contribuie la întărirea sistemului socialist mondial, la creșterea influenței sale, la sporirea forțelor progresului în lume.

Sîntem convinși că, pregătirea temeiilor, o astfel de lecție de recapitulare poate contribui larg la îndeplinirea sarcinilor trasate în Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în învățămîntul” adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, care cere profesorilor să desfășoare o muncă permanentă pentru înarmarea tineretului cu ferme convingeri politico-ideologice, cu ideile marxism-leninismului, pentru educarea lui în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Prof. LUIZA RĂICAN
Prof. NORBERT GOLDHAMER

Locul și rolul notițelor

De multe ori, în asistențele pe care le fac la lecții, mi-am pus întrebarea: ce trebuie să facă elevii în timp ce profesorul predă cunoștințele noi? Să-l asculte, urmărindu-l atent expunerea, sau să încerce să „prindă” în maculatoarele lor cit mai mult din ceea ce le spune el?

Se afirmă pe bună dreptate că în timp ce iau notițele elevii rețin și prelucresc cunoștințele transmise de profesor. El desfășoară deci o activitate necesară activității intelectuale. Lucrul acesta este pe deplin adevărat cînd este vorba de lecțiile de matematică, de chimie sau de fizică, atunci cînd se impun calcule, demonstrații, cînd se prezintă grafic reacții chimice etc. De asemenea, se impune să se ia notițe la orele de gramatică a limbii române, în predarea limbilor străine, ca și la lecțiile de recapitulare.

Scrierul febril stăpînește însă și la unele obiecte unde luarea notițelor nu este evident necesară. Așa se întîmplă la lecțiile de istorie, de istorie a literaturii, de geografie, biologie, educație cetățenească etc. Mi-a fost dat să aud de multe ori îndemnul categoric al cite unui profesor adresat elevilor într-o parafrază eliadistă: „Scrieți, copii!”. Așteptam să văd ce lucruri deosebite se vor enunța, încît să merite a fi notate în maculatoare. De cele mai multe ori urma însă dictarea unei definiții, a unei aprecieri sau caracterizări lapidare în legătură cu o operă literară, un personaj, un eveniment istoric etc. M-am

întrebat: de vreme ce manualul cuprinde, cu date mai bogate și într-o formulare tot atît de clară, aceleași lucruri, ce rost are această dictare? Nu se face oare risipă de timp?

Dar abuzul de notițe la literatura română, istorie, geografie, științe biologice și alte obiecte poate avea și alte efecte, din cele mai nedorite. Un sondaj făcut asupra maculatoarelor elevilor de la liceul nostru ne-a arătat că notițele sînt, în bună parte, un fertil cîmp de cultivare a greșelilor de ortografie, chiar de conținut. Iată, de exemplu, cum se prezintă notițele luate la o lecție de istorie de un elev din clasa a X-a: „Spania și portugalia (sic) pină în sec. XV. Urm. cuc. arabe în Pen. Iberică; Reconista (sic); Castilia și aragonul (sic); Org. lor soc. și polit.; Răsc. țăr. din sec. XIV-lea; Form. mon. spaniole; Reconista (sic) — faza a doua” Fără să mai comentăm scrisul, stîlcirea termenilor — lucru de neadmis la un elev de clasa a X-a — ne întrebăm dacă asemenea notițe îl pot ajuta pe elev în pregătirea lecției. Nu e de crezut.

Situația este agravată atunci cînd profesorul nu obișnuiește să folosească tabla pentru a scrie, cel puțin, numele proprii amintite în cursul lecției. În aceste cazuri, în maculatoarele elevilor se pot găsi „monumente” de grafie originală, ca Lizi Strata, Boalo, Bomarșe, Volter și altele. Cu acestea, ce-i drept, elevul face față la oral, dar adevărata față a culturii sale superficiale se dezvăluie lamentabil la orice lucrare scrisă.

Prin rezultat al abuzului de notițe este deci obișnuința elevilor cu un scris ilizibil, neglijent, uneori plin de tot felul de greșeli. Acest fel neglijent de a scrie, ca și greșelile de ortografie, prind rădăcini adînci în obișnuința elevilor mai slabi la învățatură și nu este exclus ca ele să-i rămîină pentru toată viața. Dar chiar în cazul acelor elevi care izbutesc să noteze în maculatoare rezumate bine încheiate și destul de complexe la literatură, istorie, geografie, biologie etc., notițele se dovedesc nu numai inutile, ci chiar rău venite, ele constituind, după părerea mea, principalele izvoare ale mediocrității. Să mă explic. Usor accesibil, materialul notat pe două-trei pagini de maculatură se poate înregistra în memorie fără să fie nevoie de prea mult timp și efort, asigurînd totodată nota 5 sau chiar nota 6 unui elev comod sau grăbit să plece la joacă. În această limitare a studiului la caietele de notițe (limitare nedorită de profesori, dar practică larg de elevi), se află una din importanțele cauze ale lipsei de cunoștințe, ale sărăciei de vocabular și de mijloace de exprimare a multor elevi. Ea duce totodată la înrădăcinarea unei periculoase obișnuințe: obișnuința de a nu studia după manual, de a nu citi bibliografia recomandată, de a căuta mereu rezumate făcute de alții.

N-aș vrea să se creadă că socotesc caietul de notițe absolut inutil în școală. Incontestabil, el își are locul și importanța lui în activitatea elevului la lecții. Mai mult: cred că notițele făcute de elevi în maculatoare își pot spori rolul în procesul formativ dacă sînt orientate și controlate atent de către profesori. Consider necesar ca elevii să noteze în maculatoare tot ceea ce profesorii aduc ca element nou la lecții — explicații suplimentare, exerciții aplicative, recomandări bibliografice etc. Tot aici trebuie să se vadă strădania elevului în pregătirea individuală a lecțiilor acasă: probleme, analize literare sau gramaticale, rezumate, adnotări, exerciții etc. Foarte necesar mi se pare ca profesorul să cerceteze periodic caietele de notițe, făcînd de fiecare dată observații și recomandări pentru îmbunătățirea stilului de muncă al elevilor, atît în ceea ce privește conținutul cit și forma. În felul acesta se va realiza, cred, și orientarea către o mai largă și stăruitoare muncă individuală, mijloc hotărîtor în formarea intelectuală a elevilor.

Prof. NICOLAE POPESCU
directorul Liceului din Gura-Humorului

Zile de carnaval

Bătaie... permisă

În legătură cu difuzarea manualelor școlare

Ministerul Învățămîntului comunică: 1. După încheierea acțiunii de difuzare a manualelor școlare de cultură generală pentru anul școlar 1967/1968, se constată existența unor deficiențe. Directorii acelor școli în care există, în momentul de față, elevi care nu au manualele școlare menționate în lista cu titlurile publicate mai jos și erau îndreptățiți să le primească conform Instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului nr. 4139/1967 se vor adresa secțiilor de învățămînt raionale sau orașenești, plînă cel mai tîrziu la 15 ianuarie 1968, pentru acoperirea necesarului.

plîna la data de 20 ianuarie 1968 la Baza pentru desfacerea cărții-București. Căile Moșilor nr. 62-68 (pentru școlile deservite de sectorul C.L.D.C.) și la Centrocomp-București, Direcția difuzării cărții Calea Victoriei nr. 29 (pentru școlile deservite de unitățile cooperatiste de consum). Se menționează că sînt necesare școlilor cit și centralizarea făcută de secțiile de învățămînt raionale sau orașenești vor fi întocmite separat pentru învățămîntul de zi și separat pentru învățămîntul seral. Manualele solicitate vor fi livrate de unitățile de difuzare a cărții școlare, conform dispozițiilor în vigoare. Lista manualelor pentru școlile cu limbile de predare română, maghiară și germană, care se mai găsesc pe rețeaua de difuzare:

Clasa a II-a: Limba română, Aritmetica, Limba maternă; clasa a III-a: Limba română, Aritmetica, Muzica, Limba maternă; clasa a IV-a: Limba română, Istoria, Aritmetica, Cunoștințe despre natură, Geografia, Muzica, Limba maternă; clasa a V-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba

germană, Aritmetica, Botanica, Agricultură, Limba maternă; clasa a VI-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba franceză, Aritmetica, Geometria, Fizica, Agricultură, Desen, Muzica, Limba maternă; clasa a VII-a: Limba română, Istoria, Agricultură, Limba rusă, Limba franceză, Geometria, Algebra, Anatomia, fiziologia omului, igiena, Fizica, Chimia, Geografia, Muzica, Desen, Limba maternă; clasa a VIII-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba franceză, Elemente de educație cetățenească, Noțiuni de biologie, Geografia, Algebra, Geometria, Fizica, Chimia, Agricultură, Desen, Muzica, Limba maternă; clasa a IX-a: Limba și literatura română, Limba latină, Limba franceză (anul I de studii), Limba franceză (anul V de studii), Limba rusă (anul II de studii), Limba franceză (anul V de studii), Limba rusă (anul II de

studii), Limba rusă (anul III de studii), Geografia, Zoologia, Algebra pentru secția reală, Geometria pentru secția reală, Geometria pentru secția umanistă, Trigonometria pentru secția umanistă, Fizica pentru secția reală, Chimia, Muzica, Desen tehnic pentru secția reală, Limba maternă; clasa a XI-a: Literatura română, Istoria literaturii universale, Culegere de texte din literatura universală, Limba franceză (anul III de studii), Limba franceză (anul VI de studii), Limba engleză (anul III de studii), Limba rusă (anul VII de studii), Istoria modernă și contemporană, Anatomia și fiziologia omului, Geometria analitică pentru secția reală, Geometria analitică pentru secția umanistă, Elemente de analiză matematică pentru secția reală, Elemente de analiză matematică pentru secția umanistă, Elemente de algebră superioară pentru secția reală, Fizica pentru secția reală, Fizica pentru secția umanistă, Chimia, Limba rusă ct. XI—XII

(seral), Limba maternă; clasa a XII-a: Istoria (anul III de studii), Literatura română, Limba rusă, Limba franceză, Limba engleză, Limba latină, Manual de filozofie și socialism științific, Psihologia, Geometria analitică pentru secția reală, Geografia, Elemente de analiză matematică pentru secția reală, Matematici superioare pentru secția umanistă, Astronomie, Fizica, Chimia, Biologia, Geologia, Limba maternă.

Primele apariții editoriale din 1968

De la Editura didactică și pedagogică aflăm că în tipografiile se află gata luteranese lucrări de pedagogie. Printre aparițiile care vor lua drumul spre librării în primele săptămîni ale noului an școlar sînt următoarele: „Studii și cercetări de didactică modernă”, elaborat de un colectiv al Institutului de științe pedagogice, „Contribuții la istoricul cercetării pedagogice și al școlilor experimentale din România” de Stancu Ștefan și Vasile Hîescu, „Din experiența unor lecții despre limba și stilul operelor literare” de Florian Crețeanu și „Valorificarea instructiv-educativă a elementelor de istorie locală” de Th. Gal și I. Rătegan. În cursul lunii ianuarie în librării se va găsi, de asemenea, și o bogată literatură care se adresează deopotrivă peda-

gogilor și părinților: Virgil Raduian — „Probleme și probleme” contra insucceselor școlare”, Mihai Ghivrigă — „Ritmuri zilnice”, Mihai Ștefan — „Dreptul la bătaie?”, Liviu Filimon — „Negativismul copiilor” și altele. După ce l-a fost anunțat apariția de mai multe ori și de mai mult timp, căpătăm garanții că, în sfîrșit, în cursul lunii ianuarie va fi terminată tipărirea interesantelor și mult așteptatei lucrări a prof. univ. I. Tudor: „Mic atlas de plante din flora Republicii Socialiste România”. Colecтивul de realizatori format din profesorii Dan Berindei, Gheorghe Ceacaloap, Ștefan Lache, Teodor Mucica și Teodor Radu, s-a străduit să întocmească imagini cu texte pe înteeșul copiilor. Diafilmele avînd cite un număr mic de imagini (8—30), proiectarea lor se încheiează în timpul alocat lecțiilor. După cîte sîntem informați, urmează să se realizeze un set de diapozitive pentru clasele mari în care se studiază istoria patriei. Considerăm că

asemenea seturi s-ar putea realiza și pentru alte obiecte, ele constituind un ajutor prețios în predare.

Prof. V. BORDEIANU
Concursul de admitere în învățămîntul superior

Concursul de admitere în învățămîntul superior pe anul universitar 1968/1969 se va desfășura după cum urmează: Învățămîntul de zi și seral: etapa I — între 5 și 15 iulie 1968, etapa a II-a — între 5 și 15 septembrie 1968, numai la facultățile și secțiile care nu și-au completat locurile planificate în urma concursului din iulie; Învățămîntul fără frecvență: între 5 și 15 septembrie 1968. Condițiile de admitere și probele cerute pentru fiecare facultate și secție se vor anunța la timp prin presă, prin afișarea la Institutul de învățămînt superior și prin broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1968”.

Tabere centrale de pregătire sportivă

În perioada vacanței de iarnă Ministerul Învățămîntului a organizat cîteva tabere centrale de pregătire sportivă. Aceste tabere au funcționat la Păltinș, Borșa, Postăvarul, Sinala (Virtul cu Dor), Lacul Roșu, și Posada. Au participat 1200 de tineri, elevi ai școlilor sportive și ai liceelor cu program de educație fizică. Programul taberelor a cuprins antrenamente individuale și colective în ceea ce privește pregătirea fizică generală, elemente de tehnica schiului etc., cit și activități de agrement — cultural-artistice și distractive — și bineînțeles, concursuri și competiții, jocuri etc.

ȘCOALA ȘI EDUCAȚIA

TINERETULUI

Cadru și dimensiuni noi în activitatea dirigintei

Hotărârea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului”, adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967, cuprinde un ansamblu de directive și măsuri ce conturează o politică școlară modernă, în deplină consonanță cu dinamica socială caracteristică patriei noastre. Apar în această Hotărâre, într-o viziune cuprinzătoare, noi parametri, care converg către un sistem unitar de acțiune și influențare, de natură să determine sporirea calității și randamentului muncii educative. Creind cadrul organizatoric prielnic unei educații complexe și de profunzime, Hotărârea cheamă școala să coordoneze și să echilibreze marea diversitate a mijloacelor educației, scoțind la iveală masa resurselor disponibile și utilizând din plin atât experiența profesorilor cîți și inițiativa elevilor. Se deschide aici în fața noastră, a educatorilor, un cîmp vast de activitate pentru găsirea unor căi și metode specifice muncii cu tineretul în cadrul și dimensiunile noi ce i-au fost create.

În centrul întregului complex al muncii educative, deținînd o greutate specifică de prim rang, este așezat dirigintele, chemat să precizeze conținutul ei, să evalueze experiența acumulată, să selecționeze metodele și mijloacele educative care și-au dovedit valabilitatea și să le aplice la viața clasei. În această activitate complexă dirigintele are sprijinul entuziast, permanent al organizației U.T.C., cu care trebuie să colaboreze viu, utilizînd din plin inițiativa uteciștilor, găsind cele mai potrivite modalități de a o traduce în viață.

Munca în rîndul elevilor liceului mi-a dovedit în repetate rînduri că, încurajînd inițiativa, experiențele personale și ajuți pe adolescenți să se cunoască pe ei înșiși, să-și descopere propria personalitate și să se orienteze către profesia cea mai potrivită înclinațiilor lor reale. De aceea consider că îndreptățiți dorința de a se pune cît mai mult accent, în munca educativă, pe spiritul receptiv și inventiv al elevilor, pe încercările de afirmare a posibilităților personale, pe creativitate.

În acest fel emisia estetică și curiozitatea științifică, specifice vârstei, se pot traduce în preocupări și fapte ce vor rodi în anii maturității. Personal încerc cele mai mari satisfacții cînd descopăr la elevii mei aptitudinile și talente nebănuite, cînd pot aprinde în ei setea de a deveni creatori. Dacă te apropii cu încredere de elevii tăi și reușești să-ți cunoști bine, îți dai seama că aproape nu rămîne nici unul care să nu fie dotat într-o anumită direcție și, dacă-l pui în situația de a realiza ceva concret, vezi că mulți reușesc chiar peste așteptări.

Pentru ca munca desfășurată de noi în școală să răspundă comenziilor sociale se impune să inițiem caracterul teoretic pe care îl îmbracă încă destul de des educarea patriotică și cetățenească a tineretului. Uștîm nu o dată cît de important este nu numai să facem cunoscut tinerilor valorile patriotice, ci și să ajutăm să-și însușească convingeri patriotice ferme, adînci. Toate acțiunile pe care le vom întreprinde în acest scop vor trebui să aibă o densă încărcătură afectivă și să conducă, în același timp, la formarea dependențelor civice, să aibă, deci, o eficacitate socială.

Concepția eficacității sociale a educației, punerea

în valoare a întregului potențial productiv și creator al tineretului reclamă un diriginte foarte bine pregătit, înzestrat cu virtuți pedagogice aise, aplicat mereu spre cercetarea științifică a materialului uman pe care-l modelează. Dirigintele trebuie să aibă o formație elastică și mobilă, să fie în stare să se adapteze unui proces atît de dinamic și complex cum este educarea tineretului, care presupune difuzarea în masa elevilor a unor cunoștințe ample despre societate, influențarea morală, inițierea în probleme politice și organizatorice, deschiderea unor orizonturi largi în însușirea culturii tehnice, științifice și estetice corespunzătoare cerințelor actuale. Aceasta impune dirigintelui să asigure înălțarea unor practici care contravin noller comenziilor sociale, cum sînt activitățile desfășurate fără o finalitate precisă, acțiunile de teme înscrise în planuri la împlinire, discuțiile ce nu decurg din realitățile și nevoile clasei, moralizarea și verbalismul. Alte metode își cer dreptul la viață — acele metode care îi pun în acțiune pe elevi, care fac apel la aspirațiile lor, la pasiunea pentru cultură, la dorința de a-și afirma aptitudinile artistice, de a face sport, de a se distra în chip plăcut și util.

După părerea mea, o muncă educativă rodnică nu se poate discosa de activitatea de cercetare științifică. Pînă în prezent cercetarea în domeniul educației a fost rezervată unor specialiști în psihologie, pedagogie sau sociologie, care lucrau mai mult în afara învățămîntului. Foarte puțin s-au aplecat spre cercetare profesorii care efectuează în mod nemijlocit munca mîslăoasă de educare a tineretului. Între cercetare și practica educativă nu există legături suficiente de puterine. Cred că posibilitățile practicienilor învățămîntului au fost subapreciate, deși există în școli persoane foarte care ar putea sustine munca de cercetare. Nu toți practicienii învățămîntului vor putea deveni cercetători, dar la nivelul fiecărei școli se poate organiza, pentru început, un nucleu de cercetare a propriei experiențe în care să fie antrenați dirigintii cu posibilități și aptitudini în această direcție. Un centru de cercetări pentru problemele de tineret, oricîte forțe ar avea, nu poate rezolva nevoile interne ale fiecărei școli. În identificarea și ierarhizarea temelor de cercetare școlară, în mod firesc, ar trebui să fie aceea care să-și spună prima cuvîntul. Cercetarea faptică destinată să studieze ce se întîmplă în viața tineretului, fenomenele caracteristice adolescenților, preocupările și aspirațiile, gusturile lor, tot mediul școlar este cel mai în măsură să le înregistreze și să le furnizeze teoreticienilor educației. Pe de altă parte, cercetarea aplicativă care urmărește reaprecierea în condițiile clasei a rezultatelor și metodelor ce decurg din cercetare, răspîndirea în masa profesorilor a concluziilor cu valoare practică impune apropierea școlii de cercetare științifică, dacă nu chiar integrarea ei, prin oamenii cei mai capabili, într-o asemenea activitate.

Transformînd fiecare școală într-un laborator de creație, organizînd și conducînd cu competență cercetarea unor aspecte concrete ale educației și folosînd cu dibăcie canalele de comunicare prin care se transmite experiența valoroasă, inovativă pedagogică, vom putea culege roadele cele mai bogate.

Prof. ZINA SIRBU
directoarea Liceului „M. Eminescu” București

Cele mai bune cadre, cele mai bune forțe ale statului, ale societății noastre, școala, familia, instituțiile de cultură și artă, organizațiile U.T.C., celelalte organizații obștești trebuie să-și coordoneze eforturile pentru a participa cît mai activ la pregătirea tineretului pentru muncă și viață, la îmbogățirea profilului său moral-spiritual, la dezvoltarea sa armonioasă.

(Din Hotărârea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului”, adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967).

Acțiuni care pot stimula potențialul intelectual și afectiv al elevilor

Prin conținutul activității lor, școala și organizația U.T.C. răspund acelorși imperative ale educației comuniste a tinerei generații. Aceasta presupune o linie unică de acțiune, izvorînd din problemele vieții contemporane, sincronizată cu direcțiile progresului social, pe baza confruntărilor permanente cu realitatea.

Așa cum subliniază Hotărârea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului”, adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967, rolul hotărîtor în pregătirea și educarea tineretului revine școlii, cadrelor didactice, întrucît, prin conținutul și forma sa de organizare, școala dispune de toate posibilitățile pentru a asigura instrucția tinerilor, înarmarea lor cu cunoștințe, pentru a le dezvolta aptitudinile și deprinderile. În același timp, Hotărârea arată că este necesară o conlucrare strînsă între conducerea școlilor și organizațiilor U.T.C., ca întreaga activitate extrașcolară trebuie coordonată pe baza unui program comun întocmit de acestea. Se crează, în acest fel, cele mai bune condiții pentru o muncă educativă eficientă.

Și pînă acum, cînd formulau activitățile de perspectivă organele U.T.C. din liceul nostru îl consultau pe dirigintii, ceea ce a permis uneori prevenirea repetării acelorși probleme, evitarea paralelismului între tematica orelor de dirigiență și tematica adunărilor generale sau a unor activități extrașcolare. Aceasta colaborare n-a fost însă permanentă. Adesea uteciștii au fost lăsați să acționeze singuri. Or, tinerii neavînd priceperea să valorifice toate posibilitățile existente, multe activități care ar fi putut răspunde cerințelor au fost ratate, multe inițiative entuziaste s-au transformat în acțiuni lipsite de atractivitate și interes.

Se ridică, aici, și o altă problemă. Nu o dată elevii au dat glas unor dorințe contradictorii cu privire la acțiunile ce urmează să se organizeze, iar birourile U.T.C., cu prea puțină experiență, nu știau să se descurce în rezolvarea inerențelor controversate, ceea ce ducea la dezembrarea colectivului. În prezent, îndrumați de diriginte, uteciștii vor putea organiza numeroase acțiuni eficiente, cu un conținut

educativ și instructiv bogat, în concordanță cu dorințele și cerințele lor, prin valorificarea fanteziei și spontaneității specifice vârstei — dar care, în același timp, să fie ferite de primejdiile lipsei de discernămint. Viața extrașcolară va căpăta astfel un nou impuls, va avea un conținut mai variat.

Adeseori, fie pentru că nu există o colaborare bine concepută și încheată, fie din cauză că anumite atribuții cădeau cînd în seama dirigintelui, cînd în seama secretarului organizației U.T.C., s-a dat drept de liberă circulație formalismului, paralelismului. S-a întîmplat de asemenea, nu o dată, ca din cauza lipsei de coordonare activitatea extrașcolară să se aglomereze în perioade de vîrf, cum sînt de exemplu perioadele tezelor trimestriale, ducînd la supraîncărcarea elevilor cu lungi și epuizante sedințe, cu repetiții pentru pregătirea unor spectacole etc.

Desorei s-au înlîmpinat greutăți și în fixarea tematicii discuțiilor purtate cu uteciștii, care nu țineau seama de problemele colectivului respectiv, de elementele noi apărute în viața acestuia, de schimbările petrecute în sinul lui. Din aceste motive se ajungea la discuții scurte, monotone, lipsite de importanță, care nu făceau să vibreze potențialul intelectual și afectiv al elevilor și erau străine adevăratelor preocupări ale acestora. Se știe că, oricît de interesant ar fi în sine o temă, discutarea ei poate fi compromisă dacă problemele puse în discuție nu constituie o preocupare reală a tinerilor, dacă nu au pentru ei un răscol emoțional și dacă nu le atrage atenția în forma pe care o îmbracă.

Soluția înlîntării acestor neajunsuri este, așa cum arată Hotărârea, accentuarea rolului îndrumător al profesorilor dirigintii — fîrte, fîrte, fîrte îngrădi inițiativa elevilor și, dimpotrivă, stimulînd-o și orientînd-o. Pornind de la sarcinile trasate în Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R., de la cerințele învățămîntului actual, sporind continuu eficiența muncii noastre, vom izbuti să facem din colaborarea școlii cu organizația U.T.C. pilghina principală în educația tinerei generații.

Prof. ILIE GUȚAN
Tîlmaciu, raionul Sibiu

„Suplinitorii”

Articolul „Suplinitorii”, apărut în nr. 922 din 24 noiembrie 1967 al „Gazetei învățămîntului”, a trezit un viu interes în școala pe care o conduc. Colectivul didactic al acestei școli, situată într-un sat de munte, numără în rîndul membrilor săi o serie de suplinitori, absolvenți ai liceului. Dacă unii din ei sînt aproximativ bine pregătiți, alții însă încă mult de dorit în această privință. Ne-am rîndit, de aceea, și noi la cele ce sînt de făcut pentru a rezolva problemele care se ridică în legătură cu suplinitorii.

Considerăm că este foarte indicat să se organizeze, așa cum se arată în articolul mai sus citat, concursuri de selecționare a suplinitorilor. Dacă aceste concursuri se vor desfășura cu maximum de obiectivitate, eliminîndu-se „intervențiile” — cu care din păcate ne-am mai întîlnit și în acest an școlar — se va crea posibilitatea să se încadreze ca suplinitori oamenii cei mai corespunzători.

După părerea noastră, celor reușiți la concurs ar trebui să li se solicite înscrierea, în sesiunea imediat următoare, la examenul de admitere într-un institut de învățămînt superior pentru specialitatea respectivă,

urmînd ca în caz de reușită ei să aibă prioritate la repartizarea suplinitorilor în anul următor. Bineînțeles, va trebui să fie sprijiniți substanțial în ridicarea nivelului profesional și în pregătirea pentru examene, în cadrul unor cursuri metodice speciale, precum și prin îndrumările directorilor de școală.

Mă asociez propunerii raționînd din anul II, sau cel mult din anul III de facultate, posturile cadrelor didactice aflate în curs de calificare care se angajează să funcționeze în continuare un număr de cel puțin cinci ani în aceeași școală să nu fie considerate vacante, cu condiția ca cei în cauză să nu repete anii de studiu.

În legătură cu acestea aș dori să spun că se simte necesitatea să se organizeze mai judicios programul sesiunilor de examene în învățămîntul superior, astfel încît ele să nu influențeze negativ asupra activității școlare a celor vizati, așa cum se întîmplă acum, cînd la 15 septembrie multe cadre didactice mai dau încă examenelor sesiuni din toamnă.

Prof. COSTEA MARINOIU
directorul Școlii generale din comuna Racovița (Hm. Vilcea)

*

În legătură cu articolul „Suplinitorii” aș vrea să pornesc de la o constatare. Experiența liceului nostru — Liceul agricol din Arad — a arătat că elevii cei mai slabi provin din școlile generale în care predau mulți profesori suplinitori. Cred, de aceea, că este necesar să se întreprindă măsuri eficiente pentru ridicarea randamentului acestora în activitatea didactică. Propun ca, alături de cursuri de scurtă durată pentru informarea științifică și pedagogică, la care suplinitorii să participe în mod

obligatoriu, ei să facă în cadrul școlii un număr sporit de asistențe la cei mai buni profesori și învățători și să fie sprijiniți de către aceștia în planificarea și pregătirea lecțiilor. Bineînțeles, se impune ca toți suplinitorii să fie îndrumați să se înscrie în învățămîntul superior fără frecvență, pentru a dobîndi calificarea pentru specialitatea pe care o predau.

Prof. IORDAN VOICULESCU
Liceul agricol Arad

*

Ca membru într-o brigadă de control a secției raionale de învățămînt am avut prilejul să cunosc calitatea muncii celor ce suplinesc la catedrele de limbi moderne dintr-un mare număr de școli din raionul Panciu. Constatările personale, ca și discuțiile pe care le-am purtat cu diferiți colegi, mi-au arătat că se impun neapărat măsuri pentru ridicarea nivelului profesional al suplinitorilor, așa cum se arată și în articolul apărut în nr. 922 al „Gazetei învățămîntului”. În prezent, însă, li se oferă prea puține posibilități. Mulți suplinitori cu trasee de învățare și-au însușit unele cunoștințe de limbi străine și ar dori să se perfecționeze în ar-

dești domeniu, nu au unde să urmeze cursuri de nivel superior. La institutele pedagogice nu există secții de limbi străine în care să poată studia fără frecvență, iar la universități există, pentru aceste limbi, numai cursuri serale.

Cred că se impune cu necesitate ca în cadrul măsurilor pentru dezvoltarea învățămîntului superior să se aibă în vedere pregătirea prin cursuri fără frecvență a profesorilor de limbi străine din rîndul celor care lucrează în prezent în specialitate și doresc să-și însușească o pregătire profesională superioară.

Prof. GE. BOBOC
directorul Școlii generale din Vizantea (Iancu)

Parametri esențiali ai calității muncii educative

Recenta Hotărâre a Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului, realizează o profundă și realistă analiză a succesorilor în activitatea de formare a tinerei generații, reliefînd totodată cu adîncime deficiențele existente și scoțînd în evidență sarcinile etapei actuale ale acestui complex proces care este formarea tinerilor generații.

De maximă importanță prin multiplele implicații pe care le are atît în ceea ce privește orientarea generală a muncii educative, cît și, mai ales, în ridicarea ei pe un plan superior, mi se pare indicativă care arată că rolul hotărîtor în pregătirea și educarea tineretului revine școlii, cadrelor didactice. Fără îndoială că și pînă acum școala și-a adus contribuția la formarea profilului moral și spiritual al tineretului, în acord cu necesitățile dezvoltării societății noastre. Dar necesitățile etapei pe care o traversăm sînt altele — mai multe, mai complexe, mai mari. Ele impun sarcini noi școlii, fi cer să abordeze cu îndrăzneală și competență științifică problemele educației.

Creșterea rolului școlii impune necesitatea rezolvării unor probleme care apar firesc în condițiile contribuției mai multor factori la realizarea sarcinilor de pregătire și educare a tinerei generații. Școala — mediul educativ cel mai organizat, cu cele mai mari disponibilități pe linia integrării sociale a tineretului — trebuie, mai mult ca pînă acum, să-și realizeze rolul conducător în raport cu ceilalți factori. În primul rînd, prin organizarea unor condiții optime pentru realizarea influențelor lor formative, creînd terenul propice pentru asimilarea și receptarea corespunzătoare — în acord cu scopul și sarcinile școlii — a acestor influențe. Apoi, prin canalizarea judicioasă a eforturilor tuturor acestor factori educativi. Desigur că acest rol îl conferă școlii răspunderi mai mari și îi cere să-și realizeze rolul coordonator nu prin anularea specificului celorlalți factori, ci tocmai prin sublinierea lui și prin valorificarea lui maximală.

Putem desprinde de fapt, în acest context, două mari sarcini ale școlii. Una orientată mai mult în exterior (întrucît privește responsabilitatea școlii față de aspecte oarecum exterioare procesului instructiv-educativ), pe care am numi-o de organizare, de coordonare a celorlalți factori educativi: organizațiile de tineret (de pionieri, U.T.C.), familia, instituțiile de cultură și artă etc. Din acest punct de vedere se impune o mai bună cooperare a școlii cu acești factori. Și aceasta nu atît prin impunerea autoritară a unei direcții de influențare, a unor metode sau forme de activitate, ci îndeosebi prin racordarea lor la efortul comun de realizare, într-un mod specific, a idealului educației comuniste.

O a doua sarcină este orientată mai ales spre problemele procesului instructiv-educativ propriu-zis, vizînd ridicarea lui calitativă. Este vorba aici mai ales de rolul și calitatea activității dirigintilor. Se impun cred, unele reconsiderări referitoare la

statutul actual al dirigintelui. Consider că în prezent dirigintele nu-și realizează integral, în cadrul școlii, rolul pe care îl conferă funcția. De multe ori (de prea multe ori) munca dirigintelui e o muncă birocratică, ce se reduce la contabilizarea unor activități prevăzute în planurile de activitate. În acest fel dirigintele nu desfășoară o muncă de concepție, de coordonare a celorlalți factori educativi — atribute fundamentale pentru o muncă educativă de calitate — ci o muncă formală, șablonară. Trebuie menționat și faptul că dirigintele își realizează sarcinile ce decurg din funcția sa mai ales în cadrul special pe care-l oferă orele de dirigiență. Ceea ce, s-o recunoaștem, e prea puțin, și vădește o tendință periculoasă și profund greșită. Dar nici orele de dirigiență înseși nu intrunesc întotdeauna toate condițiile unei activități de calitate. Nu rareori aceste ore, care ar trebui să constituie momente-cheie, puncte nodale într-un sistem bine conceput de activitate educativă, sînt prea puțin legate de aspectele cele mai semnificative ale necesităților și specificului formativ al unei etape date. Adesea ele au un caracter arid, neinteresant atît din punct de vedere al conținutului cît și, mai ales, al metodei lor. Șablonul existent, repetarea de la an la an a acelorși probleme, ignorarea preocupărilor elevilor, neglițarea unor cerințe principale ale psihologiei și pedagogiei vîrstelor conduc la rezultate necorespunzătoare în planul educației, îndepărtează uneori pe elevi de școală, fapt cu atît mai negativ cu cît aceste fenomene au loc la vîrsta cînd se conturează profilul moral, se formează idealul de viață.

Cred că cercetarea pedagogică trebuie să abordeze cu mai mult curaj și cu mai multă originalitate problemele legate de munca dirigintilor. Substanțiale vederi cred că sînt necesare totodată și în ceea ce privește pregătirea profesorilor acorindu-se o mai mare atenție formării lor pentru munca de diriginte. În prezent cursurile de pedagogie generală care se țin în universități și în institutele pedagogice dau prea puțin loc acestei probleme, iar uneori o ignorează cu totul. Rezolvarea cea mai bună mi se pare a fi introducerea unui curs special (de un semestru) care să abordeze pe larg problemele muncii educative a cadrelor didactice, a profesorilor dirigintii și a directorilor. În cadrul acestui curs s-ar putea trata problemele educative specifice diferitelor vârste, aspecte referitoare la conținutul și formele specifice de activitate a acestora etc. În acest fel procesul educativ ar fi condus cu competență și n-am mai întîlni soluțiile de moment și procedeele empirice pe care, din păcate, le mai întîlnim în prezent. Problema s-ar putea rezolva și în condițiile actuale, prin lărgirea timpului care se acordă acestor aspecte în cadrul cursului de pedagogie generală.

EMIL PAUN
Universitatea București

Atenție transmitem! Aici stația de radioamplificare a Liceului nr. 38 din București.

GENEVA

Sesiunea extraordinară a Consiliului B. I. E.

Din delegația Republicii Socialiste România care a luat parte la sesiunea extraordinară a Consiliului Biroului Internațional de Educație (B.I.E.), ce s-a desfășurat recent la Geneva, a făcut parte, alături de prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățământului, prof. univ. Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei, cărui i-am solicitat pentru cititorii „Gazetei învățământului” unele precizări și impresii cu privire la desfășurarea acestei manifestări internaționale. Publicăm mai jos răspunsul primit din partea prof. univ. Stanciu Stoian.

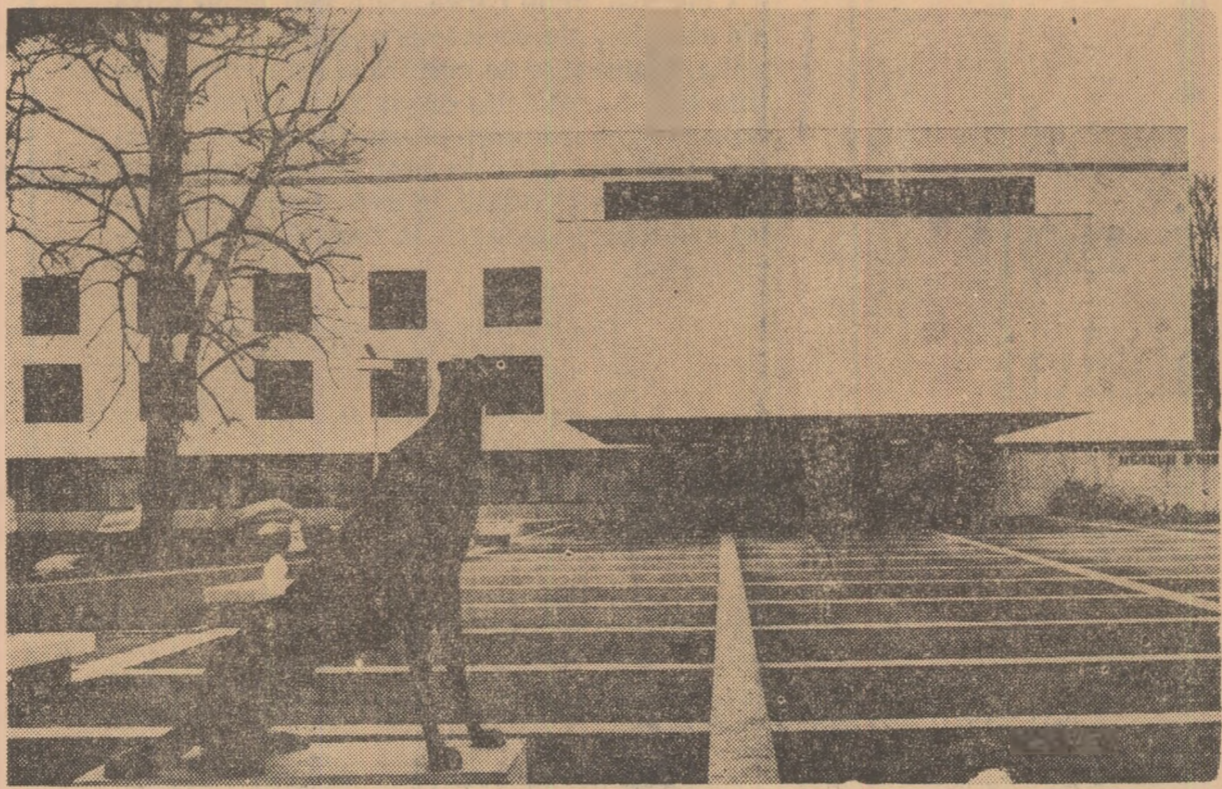
Sesiunea extraordinară a Consiliului B.I.E. a avut loc în ziua primului punct al ordinii sale de zi, o problemă de importanță esențială pentru activitatea de viitor a acestei organizații — statutul Biroului Internațional de Educație. Acest punct a polarizat, de altfel, aproape totalitatea discuțiilor, cu atât mai mult cu cât celelalte probleme puse în discuție depindeau în mare măsură de modalitatea rezolvării lui.

Exprimându-și punctul de vedere asupra statutului B.I.E., delegația noastră a arătat încă de la sesiunea trecută a Consiliului organizației că se pronunță pentru continuitatea acesteia ca instituție internațională, pentru autonomie pe baza unei strinse colaborări cu U.N.E.S.C.O., pentru universalitate, pentru reprezentare echilibrată în organele de conducere, pentru menținerea sediului la Geneva, pentru accentuarea rolului științific al B.I.E. Intervențiile în discuțiile delegației țării noastre în favoarea ralierei la U.N.E.S.C.O., a menținerii autonomiei funcționale a B.I.E., a posibilității ca acesta să întrețină relații directe cu ministerele de învățământ și cu institutele științifice din toate țările, au fost bine primite și susținute de

alte delegații; schimburile de vederi inițiate de delegația română au fost primite favorabil și au determinat apropierea punctelor de vedere exprimate de diferitele delegații. Delegația noastră a mai făcut printre altele, propunerea, întinșată de asemenea, deosebit de favorabil de către majoritatea a participanților, ca toate delegațiile care au completat sau au adus anumite amendamente rezoluției inițiale să fie înscrise în calitate de coautoare ale rezoluției ce va fi adoptată.

Proiectul de rezoluție având drept coautoare delegațiile Angliei, Franței, României, Uniunii Sovietice și altor țări, a fost adoptat cu 44 de voturi pentru și 0 abțineri. Pe baza acestei rezoluții urmează să se ia o hotărâre definitivă de comun acord cu U.N.E.S.C.O.

Considerăm că, în forma în care a fost adoptată, rezoluția privind noul statut al B.I.E. ca organizație internațională care aderă la U.N.E.S.C.O., dar dispune de o largă autonomie funcțională se creează premisele simplificării și ale creșterii eficienței relațiilor între aceste două importante foruri internaționale de educație și cultură. Biroul Internațional de Educație își va putea profita și specializa și mai mult activitatea de cercetare științifică în vederea realizării unei ample documentări pe plan educațional și a unor studii de pedagogie comparată. UNESCO va putea încredința B.I.E. toate lucrările specializate, evitându-se paralelismele în acțiunile inițiate și risipa de forțe spirituale și materiale. În același timp, se va păstra integral tradiția pozitivă a activității Biroului Internațional de Educație și a Institutului „J. J. Rousseau” care își desfășoară activitatea sub egida B.I.E., integrându-se în ansamblul eforturilor contemporane pentru ridicarea nivelului de cultură și civilizație al umanității.

Vevedere exterioră a clădirii noului muzeu de istorie naturală din Geneva.

Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt

VARȘOVIA

Un grup de cercetători științifici în domeniul pedagogiei și psihologiei, împreună cu colectivul didactic al unei școli generale din Varșovia, experimentează o nouă formă de organizare a influențelor educative asupra elevilor. Împreună cu organizațiile obștești din cartiere au fost stabilite trei „centre de influențare educativă” — casa rațională de cultură a tineretului, clubul unei întreprinderi și un teren de sport — alcătuitu-se, pentru fiecare dintre acestea, programe de activitate interesante și variate. S-a reușit astfel să se concentreze în munca de educare a elevilor un număr mai mare de forțe și posibilități, ceea ce s-a răsfrit pozitiv asupra înregistrării școlare a adolescenților.

BELGRAD

Printre experimentele ce se desfășoară în R.S.F. Iugoslavia în vederea gășirii unor forme cât mai bune pentru asigurarea pregătirii pentru viață a elevilor din școlile generale se numără și organizarea unor cooperative școlare cu profil productiv, în care se execută lucrări la nivelul posibilităților și priceperii elevilor. Intrarea în aceste cooperative, în care elevii lucrează 2-4 ore săptămânal, este facultativă. Membrii cooperativei școlare sînt remunerați, iar o parte din veniturile acestora este folosită pentru extinderea activităților productive, pentru activități culturale și excursii.

NEW-YORK

În școlile din Statele Unite se bucură de multă apreciere un procedeu didactic care unește elemente de activitate emulativă cu interpretarea de roluri, canalizînd potențialul imaginativ și creator al elevilor în scopul învățării. Jocul se desfășoară astfel: se alege mai întâi o temă pozitivă — un eveniment istoric, o lucrare literară etc. — se stabilesc rolurile, echipetele și se fixează regulile jocului. O condiție expresă este aceea ca jocul să fie desfășurat de elevi cu nivele de pregătire diferite, pentru a influența pozitiv nivelul general de pregătire al claselor. În momentul de față se promovează introducerea acestor jocuri chiar în planul de învățămînt.

Șantier științific

(Urmare din pag. 1)

Virgil Radulian și Mihai Merfea s-au oprit asupra unei teme originale, puțin tratată în literatura noastră: aceea a implicărilor pe care navetismul părinților le are în exercitarea funcției educative a familiilor din mediul rural. Analizînd comparativ situația din unele sate ale regiunii Bacău, caracteristice pentru fenomenul amintit, autorii subliniază necesitatea de a se trata diferențiat problematica educativă, potrivit particularităților împrejurărilor sociale care o influențează. Colaboratorii din Cluj al laboratorului, reușind într-un colectiv format din Ion Aluș, Nicolae Kallos, Andrei Roth și George Tomuță, analizează problemele sociologice ale învățămîntului mediu rural, pe o arie care cuprinde orașele Cluj, Turda, Cimpia Turzii și Dej, punînd în evidență o seamă de trăsături specifice forme de învățămînt studiate și relevînd importanța acțiunilor coordonate ale factorilor interesați pentru ridicarea eficienței sale. Personal, am studiat în Ploiești aspectele structurii sociale a relațiilor dintre generații și unele obiective specifice care se pun, pornind de aici, pentru acțiunea educativă și integrarea tineretului școlar în viața socială.

Posiția și rolul social al școlii profesionale formeză cadrul unui al doilea grup de teme cercetate. Raportul instituțional dintre școala profesională și întreprinderea tutelară este analizat, pe cazuri diferite din orașul Arad, de Vasile Popeangă. Datele și interpretarea lor se referă la măsurile menite să asigure o unitate funcțională a școlii și întreprinderii, în scopul adaptării rapide și eficiente a absolvenților la cerințele meseriei și locului de muncă. Problema integrării elevilor în sistemul de exigențe ale meseriei așezate este studiată de Victor Tircovnicu (la Timișoara și Arad). În zona Slatina, cercetările efectuate de Ștefan Costea asupra rutei și orientării profesionale a elevilor de la Centrul școlar agricol, pe baza unui corp de date variate, cuprind propuneri de perfecționare a recrutării și îndrumării profesionale a elevilor pentru a-și sprijini să urmeze o rută profesională lip-

sită de perturbări — acesta fiind un aspect important al pregătirii și folosirii judicioase a forței de muncă. În aceeași zonă, Pompiliu Grigorescu analizează, la Școala profesională de chimie, rolul mediilor sociale și profesionale în conturarea opțiunii pentru profesia de chimist, profesie solicitată în bună măsură de marea combinată de aluminiu de la Slatina.

În sfîrșit, un al treilea grup de teme, abordat de Ion Aluș, Nicolae Kallos și Andrei Roth din Cluj, se oprește asupra condițiilor sociale și profesionale ale adaptării studenților din anul I la specificul activității universitare. Sînt emise propuneri utile pentru sprijinirea studenților în depășirea problemei pragului aflat la trecerea de la munca liceală la cea universitară. Asupra aceleiași probleme se oprește și Nicolae Dumitru, pornind de la datele unei investigații întreprinse în București, în rîndul studenților politehnici. Octavian Berlogea, Haralambie Culea și Maria Tismănaru și-au centrat studiul desfășurat la Timișoara pe problemele sociale și educative complexe pe care le pune largă frecvență a emisiunilor de televiziune de către tineretul studios. O altă cercetare, întreprinsă de Octavian Berlogea și Lidia Neculescu în același centru, a permis culegerea unor date semnificative pentru structura timpului liber al studenților.

Toate studiile elaborate în decursul anului 1967 avansează propuneri menite să contribuie la perfecționarea relațiilor educative, semnaleză școlilor și facultăților, corpului profesoral, organizațiilor obștești, instituțiilor extrașcolare, direcții și piste de acțiune pentru optimizarea muncii de formare armonioasă a noilor generații. De altfel, în însăși concepția conducerii și membrilor Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului, un loc important revine laturii aplicative a cercetărilor organizate, răspunzîndu-se astfel necesității de a se da studiilor finalitate și eficiență. Lucrările ce se vor iniția în etapele viitoare vor urmări de asemenea să răspundă activ acestui major deziderat științific.

Ultimele numere din anul 1967

Numerele pe decembrie — ultimele din anul 1967 — ale publicațiilor „Revista de pedagogie”, „Învățămîntul profesional și tehnic” și „Colociv” cuprind un material bogat și interesant.

Revista de pedagogie (nr. 12/dec. 1967) publică la rubrica „Studii” lucrările „Prevederea științifică în pedagogie” de prof. dr. docent Dimitrie Todoran, „Valoarea educativă a bunurilor culturale” de acad. Mihai Beniuc și „Profilul social al cadrului didactic” de prof. univ. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei. Printre cercetările și ex-

perimentele puse în discuție se remarcă „Importanța neurofiziologică a relației scriere-spățiu grafic în predarea scrierii” (dr. Florica Bagdasar) și „Îmbunătățirea predării substantivului și verbului la clasa a III-a” (prof. dr. docent I. Berca, lector M. El. Ionescu-Miciora, preparator N. Nițu). Rubrica de pedagogie comparată se ocupă de aspecte actuale ale învățămîntului din R.P. Bulgaria, Italia și unele țări afro-asiatice.

Revista „Învățămîntul profesional și tehnic” (nr. 6/1967) cuprinde editorialul „O glorioasă aniversare” și articole de

specialitate cum sînt „Cîteva probleme ale instruirii practice în liceele industriale”, de ing. I. Puscasu, „Calificarea și specializarea muncitorilor la locul de muncă”, de asist. univ. D. Ciucur, „Folosirea textelor programate în predarea contabilității” de prof. E. Enescu. Alte articole din nr. 6 al revistei „Învățămîntul profesional și tehnic” se ocupă de predarea desenului, a profesiei muncii, de munca metodică, de activitățile sportive în școlile profesionale și tehnice.

„Colociv” despre școlă, familie, societate” (nr. 12/dec. 1967) se deshoacă de editorialul „A dea zececa

aniversare a Republicii”. În același număr revista începe o discuție intitulată „Influența decisivă”, în cadrul căreia acad. prof. dr. docent Al. D. Rădulescu, profesor emerit Petre Drăgoiescu, prof. univ. Ion Cădăriu și artistul emerit Ion Vlașiu vorbesc despre cartea, opera, omul care au avut o influență hotărîtoare asupra vieții lor. Mai semnază în același număr Ursula Schiopu („A d a p l a r e a ș c o l a r ă ”), Demostone Botez („Respectul față de om”), Romulus Bena („Libertatea și răspundere”), Zina Sirbu („Din carnetul unui director de liceu”).

BIBLIOTECA

SIMION MEHEDINȚI : Opere alese

Sub redacția prof. dr. docent Vintilă Mihăilescu a apărut recent în Editura Științifică, volumul „Simion Mehedinți: Opere alese”. Sînt reunite aici stu-

dii și articole publicate de acest mare geograf român în decursul unei jumătăți de veac, între 1896 și 1947.

Printre altele, sînt reproduse lucrările „Locul omului în geografie, antropogeografia”, „Pămîntul ca operă a voinței omenești”, „Aplicări antropogeografice în sfera etnografiei, istoriei și a altor științe învecinate”, „Dacia pontică și Dacia carpatică. Observări antropogeografice” etc.

Volumul cuprinde, de asemenea, cinci studii critice: „Omul și opera”; „Concepția și metoda în opera geografică a lui S. Mehedinți”; „Locul lui Simion Mehedinți în geografia secolului XX”; „Școala geografică românească formată de Simion Mehedinți”; „Simion Mehedinți despre rolul factorului geografic în istoria poporului român”.

Academia Republicii Socialiste România și-a propus să reediteze, într-o limbă de largă circulație, „Terra”, lucrarea de sinteză a lui S. Mehedinți, de peste 1000 de pagini. Rămînd deocamdată în afara programului de retipărire lucrările „Pămîntul și poporul românesc”, „Premise și concluzii la „Terra”, „Geografia și geografi la

începutul secolului XX”, ca și lucrări etnografice, pedagogice și literare fără de care este greu să ne facem o idee completă despre ceea ce a însemnat S. Mehedinți în știința și cultura românească. Volumul „Simion Mehedinți: Opere alese” este însă un bun început care, sperăm, va fi continuat.

G. DIMITRIU-SEREA

Mijloacele tehnice audio-vizuale

Apărută recent în librării, lucrează „Mijloacele tehnice audio-vizuale în predarea limbilor străine (Laboratorul lingvistic)”, de Marcel Saraș face cunoscut cititorilor unele orientări noi în învățămîntul limbilor străine, subliniază rolul auxiliarelor tehnice în acest învățămînt și se ocupă pe larg de laboratorul lingvistic. Autorul se oprește astfel asupra locului pe care îl ocupă laboratorul lingvistic în predarea limbilor străine, asupra organizării activității în cadrul lui, asupra randamentului pedagogic al acestuia.

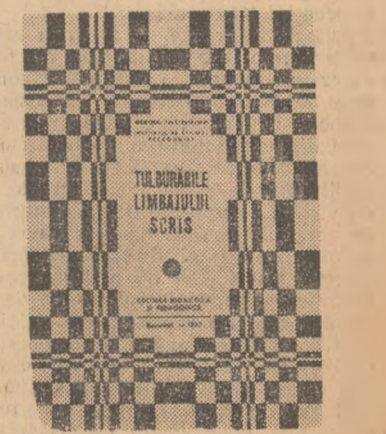
Folosind o bogată documentare de specialitate, cuprinzînd sugestii și îndrumări valoroase, concretizate prin exemple bine alese, lucrarea este deosebit de utilă profesorilor de specialitate

Tulburările limbajului scris

Sub redacția prof. Const. Păunescu a apărut de curînd în Edi-

tura didactică și pedagogică lucrarea „Tulburările limbajului scris”. Sînt tratate aici probleme care interesează îndeosebi pe specialiștii (defectologi și logopezi), dar care se adresează și învățătorilor și profesorilor.

Din cuprins spicium: Disgrafia în cadrul limbajului scris; Studiu asupra greșelilor de transpunere a limbajului oral în limbaj scris; Metode și procedee pentru corectarea disgrafiei și a dislexiei.

CALEIDOSCOP

• În anul 1967, recordul de viteză feroviară l-a bătut un tren fără roți. Este vorba de „autotrenul” francez, care a atins viteza de 303 km/oră, alunecînd pe pernă de aer.

• Cerebrul naturalist vest german dr. Bernhard Grzimek, directorul grădini zoologice din Frankfurt, a avut curiozitatea să introducă niște șerpi în compartimentul rezervat elefanților. La început elefanții s-au arătat destul de curațoși. Adunîndu-se în grup, i-au lăsat pe șerpi să se apropie, adîmlecînd, pînă în vecinătatea imenselor lor picioare. La vederea mișcărilor rozătoare care înaintau precum, doar urechile uriașilor se mișcau neliniștite. Deodată, pachidermele femele s-au pierdut cu firea și s-au retras precipitat în colțul cel mai depărtat al încăperii în care a fost făcută experiența. La o nouă confruntare cu șerpii a dispărut și curajul masculilor. Cînd — într-o nouă experiență — au fost aduși sobolani, elefanții au rupt-o pur și simplu la fugă. Specialistul a constatat, dar nu a putut explica de unde provine teama de șerpi a elefanților. Un gîmet a sugerat că le-ar fi frică să nu le intre șerpii în trompă, sau să nu-i muște de virful foarte delicat al acesteia.

• Recentele cercetări arheologice întreprinse la Caratepe, în Asia Centrală, au relevat cercetătorilor sovietici o peșteră în interiorul căreia, într-o chilie săpată în piatră, a fost găsit un schelet decapitat. Craniul se afla într-o încăpere învecinată. Nu este de crezut că se vor cunoaște vreedată împrejurările dramei petrecute aici cu 2000 de ani în urmă. În schimb, arheologii au izbutit să răspundă la unele întrebări legate de vechile drumuri comerciale din antica Bactrie. Nenumărate inscripții și figurine găsite în peșteră, unele de tip indian, altele amintind de civilizația Romei, vorbesc elocvent despre faptul că în această regiune s-au întîlnit două mari civilizații.

• În cursul primilor doi ani din deceniul hidrologic internațional, organizat cu începere din 1965 sub egida UNESCO, s-au întocmit studii care au stabilit că 200 de milioane de locuitori din 75 de țări aflate în curs de dezvoltare nu dispun de o sursă elementară de apă potabilă, iar un bolnav din patru, în întreaga lume, este victima poluării apei. Nevoile actuale de apă ale omenirii sînt evaluate în medie la 4-5 metri cubi pe zi de cap de locuitor. Datorită creșterii de populație prevăzută la scară globală pentru anul 2000, la acea dată jumătate din locuitorii planetei vor consuma apă provenită din desalinizarea mării. Pînă în prezent, în întreaga lume funcționează 330 de uzine de desalinizare a apelor marine sau oceanice, cu o capacitate totală de 500 000 metri cubi pe zi

• Ghicitul în catastrofele naturale aparține de drept superstiției și, odată cu progresele științei, a devenit o obicei perimat. Precizarea catastrofelor naturii s-ar dovedi, în schimb, pe cit se poate de folositoare. Azi seismologii sînt preocupați de a găsi metode de prevedere a seismelor prin interpretarea unor „semne” perceptibile cu aparate foarte sensibile la micromodificările din natură ce preced în mod obișnuit cutremurile de pămînt. Recent, un cercetător amator din Republica Federală a Germaniei a emis o teorie după care calamitățile manifestate pe plan meteorologic și geologic s-ar datoră influenței exercitate de o anumită conjuncție cerească în care intra „erra, Jupiter, precum și o puternică sursă de radiație identificată de el în cosmos. „Prognost” dată de dr. Theodor Landscheidt — acesta e numele autorului teoriei — indică date critice la 18 și 26 mai, la 4 iunie, în perioada dintre 20-24 iunie și 1 și 5 iulie, la 9-13 iulie, la 17 iulie și la 20 august. Exact în aceste zile au avut loc cutremurul din Tașkent, furtunile din Brazilia, inundațiile din Iugoslavia, cutremurul din Congo etc., iar la 20 august cutremurul catastrofal din Turcia. Mulți oameni de știință au considerat toate acestea drept simple coincidențe. Totuși, exactitatea cu care s-au potrivit evenimentele cu prognoza dată a determinat Societatea geografică din R.F. a Germaniei să-l invite pe Landscheidt să-și expună teoria în fața oamenilor de specialitate.

• În salinele vechi de peste 1000 de ani de la Wieliczka, Polonia, a fost amenajat un sanatoriu pentru suferinzi de boli alergice. În acest asezămînt spitalicesc, care poartă numele legendarei regine Kinka, putrona oceanelor de sare, bolnavii aspiră aer lipsit de orice pulberi și conținînd vapori de sare. Sanatoriul acesta subteran, unic în felul său, a trezit un mare interes în cercurile internaționale medicale. Numeroși specialiști din multe țări ale lumii întretin un contact permanent cu Academia Poloneză de Medicină, sub a cărei îndrumare funcționează sanatoriul din ocină. Pacienții din Moscova, Berlin, Praga, Lyon și alte centre vin să-și trateze alergiile punîndu-și-le la „sărut”.

• Cunoscutul tablou al lui Picasso, „Tînără femeie citind culcată” a fost oferit spre vinzare prin intermediul satelitului artificial al Pămîntului „Early Bird”. La cumpărare Muzeul american de la Fort Worth, Texas, care a plătit pentru el suma de 105 000 dolari. Picasso a donat această sumă pentru restaurarea cormorilor artistice ale Florenței, avariate cu prilejul marilor inundații care au lovit orașul.

• Balzac, ale cărui strălucite calități literare erau completate de calitățile unui fin gastronom, a numit paharele de sticlă de Boemia „pahare ale regilor”. Avea el însuși un asemenea pahar din care bea la orice masă și ale cărui forme le-a descris de cite ori l-a așezat pe mesele unor dintre personajele sale. Balzac știa că un vechi manuscris amintește de sticla de Boemia încă din anul 1162, iar prima sticlărie în care s-au lucrat în Boemia pahare și sticle colorate pentru vitralii datează din 1414. Recent, la Praga a fost organizată o expoziție ilustrînd aceste străvechi tradiții ale producției din sticla de Boemia. Au fost expuse, cu acest prilej, alături de 1000 de piese istorice din sticla de Boemia, și cele mai noi capodopere ale sticlărilor cehoslovacei moderne, prezentate și la Expoziția Internațională de la Montreal, Canada.